

Jacek Chudziak

Uniwersytet Rzeszowski, Wydział Matematyczno-Przyrodniczy

Zastosowanie średnich uwikłanych do badania własności składki równoważnej użyteczności

Niech $\mathcal{X}_+$ będzie rodziną nieujemnych ograniczonych zmiennych losowych określonych na ustalonej przestrzeni probabilistycznej. Elementy rodziny $\mathcal{X}_+$ reprezentują ryzyka podlegające ubezpieczeniu przez towarzystwo ubezpieczeniowe. Załóżmy, że $w \in \mathbb{R}$ jest początkowym majątkiem ubezpieczyciela, zaś $u : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ jest jego ściśle rosnącą ciągłą funkcją użyteczności. W teorii użyteczności oczekiwanej składka równoważnej użyteczności za ryzyko $X \in \mathcal{X}_+$ jest określona jako liczba rzeczywista $H(X)$ spełniająca równanie

$$E[u(w + H(X) - X)] = u(w). \quad (1)$$

Można wykazać, że dla dowolnego $X \in \mathcal{X}_+$ liczba $H(X)$ jest jednoznacznie wyznaczona przez (1).

Okazuje się, że istnieje ścisły związek pomiędzy składką równoważnej użyteczności a translacyjnie niezmienniczymi średnimi uwikłanymi, wprowadzonymi i badanymi przez Zs. Pálesa [1]–[2]. Korzystając z tego faktu, przedstawimy szereg rezultatów dotyczących takich własności składek równoważnej użyteczności jak: równość, porównywanie, ładowanie bezpieczeństwa, dodatnia jednorodność, podaddytywność, wypukłość i quasi-wypukłość.

Literatura

- [1] Zs. Páles, *Characterization of quasideviation means*, Acta Math. Sci. Hungar. 40 (1982), 243–260.
- [2] Zs. Páles, *General inequalities for quasideviation means*, Aequationes Math. 36 (1988), 32–56.